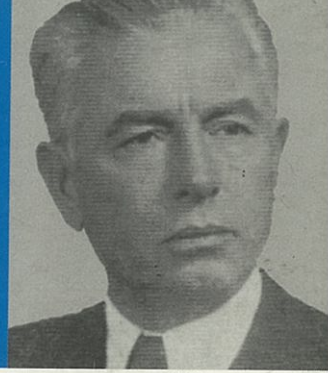

BÜTÜN ESERLERİ: 3

ORD. PROF. DR. ALİ FUAD BAŞGİL

GENÇLERLE BAŞBAŞA

SADELEŞTİRİLMİŞ METİN

ÇALIŞMA HAYATININ VE BAŞARILI OLMANIN KANUNLARI

Çalışma hayatının genel kanunları

Okuyucum! Her işin ve mesleğin kendi bünyesine has çalışma ve işleme yöntem ve kuralları vardır. Ve bunu meslek sahipleri bilir. Bir de fizikî ve zihnî her türlü iş ve çalışma hayatının hele de başarılı olmanın, düşünen aklın şaşmaz kanunları halinde, birtakım genel ve rasyonel kanunları vardır ki, ben burada bunlardan benim bildiğim kadarını kısaca açıklayacağım:

- **Çalışmak için uygun gün ve saat bekleme. Bil ki, her gün ve her saat çalışmanın en uygun zamanıdır.**
- **Çalışmak için uygun yer ve köşe arama. Bil ki, her yer ve her köşe çalışmanın en uygun yeridir.**
- **Bir günde ve bir zamanda yapman gereken bir işi (bir dersi, bir görevi) ertesi güne bırakma. Çünkü her günün derdi gibi işi de kendine yeter.**

- Bir zamanda yalnız tek bir iş yap, yalnız bir ders, bir kitap, hatta bir bölüm üzerinde çalış. Tâ ki, dikkatin ve kuvvetin yayılıp zayıflamasın. Bir zamanda birden fazla iş yapayım diyen, hiçbirini tam ve temiz yapamaz. Dünyaca tanınmış olan büyük İslâm düşünürü “İmam-ı Gazali” ye “İhya-i Ulum” adlı büyük eserini nasıl bir çalışma ile meydana getirdiğini sormuşlar. Bir zamanda yalnız bir bölüm, bir konu, bir mesele üzerinde çalıştım demiş.
- Başladığın bir işi (bir dersi, bir kitabı, bir görevi) yapıp bitirmeden başka bir işe (derse, kitaba ve göreve) başlama. Yarıda kalan iş, başlanmamış demektir.
- Bir günün işini (dersini, görevini) bitirdikten sonra ertesi günü ne iş yapacağına karar ver. Yahut hiç olmazsa çalışmaya başlamadan önce, hangi iş (ders, kitap) üzerinde çalışacağını düşünüp kararlaştır ve çalışmaya bu kararlarla otur.
- Bir işe başlamadan, bir dersi öğrenmeye, bir kitabı okumaya oturmadan önce düşün ve çalışman için gereken şeyleri yanında ve elinin altında bulundur. Tâ ki, ikide bir kalem, kâğıt aramaya kalkıp da dikkatin dağılmasın.
- Çalışmaya oturduğun zaman tıpkı ateş hattında düşmanı gözetleyen bir asker

gibi uyanık ol ve dikkat kesil. Ve bütün ruh ve fizik kuvvetinle kendini işe ver.

- Bir işe başlamadan önce o işi (dersi, görevi, kitabı) en kısa bir zamanda, en kolay ve en temiz bir biçimde nasıl yapacağını, nasıl öğrenip çalışacağını iyice düşünüp hesapla.
- Çalıştığın bir iş (bir ders, bir kitap, bir yazı) üzerinde herhangi bir güçlüğü yenmeden bir adım bile gerileme. Ve bil ki, yılgınlık maskeli bir tembellektir. Gene bil ki, çalışma sevgisi güçlükleri yenmekten doğar ve kuvvetlenir. Güçlüğü yenmekten doğan manevî zevk, eşsiz bir zevktir. Emin ol ki, savaşta zafer ve işte başarı yılmaya-nındır. Kararlılık önünde güçlükler erir ve imkânsız görünen, mümkün olur.
- İşinde rastladığın bir güçlüğü ilk önce parçala. Her parçayı birer birer ve sıra ile yenmeğe çalış. Bunun için de, meselâ bir dersi, bir kitabı en basit elemanlarına, kısım, bölüm ve konulara ayır. Sıra ile her konuyu iyice ve eksiksizce anlayıp öğrenmeden öbür konuya geçme. Bölüm ve konular üzerinde bir kör gibi yürü. Yani attığın adımı iyice basmadan öbürünü atma.
- Devamlı ve düzenli çalış. Ve hergün aynı saatlerde ne olursa olsun çalışmaya otur. Çalışmayı uzun aralıklarla kesip terk

etme. Hasta ve yorgun değilsen tatil aylarında bile yavaş ve az da olsa çalış. Tâ ki çalışma alışkanlığın körlenmesin ve tekrar çalışmaya koyulmak için zahmet çekmeyesin.

- Bir iş üzerinde yorulursan dinlenmek için işini değiştir ve çalışma hızını yavaşlat. Fakat dinlenme bahanesi ile, asla boş oturma. Boş oturanın içi, işlemeyen demir gibi, pas tutar.
- Çok düşün. Ve bil ki, çalışmak mutlaka hareket etmek veya okumak, yazmak demek değildir. Düşünen bir insan, maden kuyularında kazma sallayan işçiden daha çok çalışıyordur.
- Verimli çalışmayı sakın iş üzerinde geçirdiğin zamanla ölçüp de, eh bugün şu kadar saat çalıştım, yetişir deme. Çalışmanın sonuna ve öğrendiğine bak.
- Zihin çalışmaları için, aynı saatlerde devamlı ve düzenli bir biçimde, günde iki üç saat bile yeterlidir. Büyük İslâm filozofu İbni Sina, dünyaca ünlü olan “Kitabuşşifa”sını, hergün sabah namazından sonra Bağdat’taki bir caminin büyük bir kandili altında oturarak, kuşluk vaktine kadar, yani yaklaşık iki saat çalışarak meydana getirmiştir. Ünlü İngiliz filozofu Spencer, büyük eserlerini, günde iki saat

çalışarak yazmıştır. Her sene bin, bin ikiyüz sayfalık eser veren Fransız yazar Emile Zola’ya bu başarısının sırrını sormuşlar. Hergün yalnız üç saat çalışır ve yazırım demiş.

- Vazgeçme, genç dostum, vazgeçme! Damlaya damlaya göl olur. Ve aynı noktaya düşen damlacıklar, zamanla mermeri bile deler.
- Bir işe başladığın, bir dersi öğrenmeye, bir kitabı okumaya koyulduğun zaman telâş edip sabırsızlanma. Sakin ve dayanıklı ol. Yol al, fakat acele etme. Sindirerek çalış ve öğren.
- İşinde ve dersinde herhangi bir fikrî ve noktayı küçümseyerek ihmal edip geçme. Küçük ihmalden bazen büyük zararlar doğduğunu unutma.
- Gece yatağına uzandığın zaman, o gün ne yaptığını ve yarın ne yapacağını kendine sormadan uyuma.
- Hergün iyi bir eserden yüksek sesle beş on sayfa oku. Bu sayede konuşma ve söz söyleme yeteneğin gelişir.
- Rastladığın edebî, felsefî bazı güzel parçaları ezberle. Bu sayede hem kelime ve ifade hazinen zenginler, hem de hafızan kuvvetlenir.

- Çalıştığın bir dersin, bir kitabın bölüm ve konularını bitirdikçe, kitabı kapayıp, okuduğunu ezberden öz halinde not et. Bir dersi, bir kitabı en iyi anlayıp öğrenmenin yolu, onu bu şekilde yazmaktır.
- Bir dersten öğrendiğin, bir kitaptan okuduğun bölüm ve konuları arkadaşlarınla ezberden görüş ve tartış. Bu şekilde hem zekân işler ve öğrendiğin hazmedilir, hem hafızan kuvvetlenir; hem de düzgün konuşma ve fikirlerini açıklıkla ifade etme becerisi kazanırsın.
- Dikkat et: Sözlerin ve yazıların kısa, açık ve anlamlı olsun.
- Zihin çalışmasının herkesin yaradılışına göre değişen verimli ve değerli saatleri vardır. Bunlar bazı kimseler için sabahın erken saatleri, bazıları için de öğleye doğru, öğleden sonra, gece saatleridir. Kendini yokla ve senin değerli saatlerin hangileri ise, bunları hiç bir eğlenceye feda edip kaçıрма.
- Okuduğun bir kitapta rastladığın güzel bir parçayı veya orijinal bir fikrî yerini ve sayfasını işaret ederek not et. Bu şekilde biriktirdiğin notları bir dosyaya veya bir fiş kutusuna sırası ile yerleştir. Bir yazı yazmak veya bir eser yapmak istediğin zaman, bu notlar senin için zengin bir malzeme hazinesi olur.

- Bir konu ve problem hakkında bir yazı veya bir eser yazmaya karar verdiğin zaman, önce bu konu ve problem üzerinde önceden yazılmış eserleri oku. Tâ ki yazılmış ve söylenmiş şeyleri tekrar edip ömrünü israf etmeyesin.
- Gök kubbe altında yepyeni hiçbir fikir yoktur. En yeni fikir, eski bir fikrîn yeni bir elbise giymişidir.
- Her şeyden önce, ana dilini iyi konuşmayı ve iyi yazmayı öğren. İnsan için en faydalı olanı kendi ana dilidir.
- Dil bilgisi bir amaç değil, bir araçtır. Asıl amaç olan, fikir zenginliğidir.
- Kişinin kıymeti dilinin altında ve kaleminin ucunda gizlidir. Onu söz ve yazı açığa vurur.
- Bir işi yapıp yapmamakta kararsızlığa düştüğün vakit, iki şıktan her birinin fayda ve zararlarını iyice hesapla. Faydası çok, zararı az olan şıkkı tercih et.
- Bir işe öfkeli ve sinirli iken karar verme. Bekle öfken geçsin. Çünkü öfke ile kalkan zararlar oturur.
- Çok konuşma. Yerinde ve özlü konuş. Kıymet ve kuvvet çok sözde değil, yerinde ve özlü sözdendir.
- Dilini tut ve bil ki, dil yarası bıçak yarısından daha kötüdür.

- Kimsenin yüzüne karşı söyleyemediğini arkasından söyleme ve bil ki arkadan konuşma korkaklığın en iğrenç şeklidir.
- Kimsenin cahilliğini yüzüne vurma. Bil ki insanları en çok kızdıran ve gücendiren, cahilliklerinin yüzlerine vurulmasıdır.
- Yalan söyleme. Yalan söyleyen, yakalanmak korkusu içinde yaşayan hırsız gibidir.
- Bir kimseye söz vermeden önce iyi düşün. Fakat verdiğin sözden dönme. Sözden dönmek yalancılığın en çirkinidir.
- Daima olduğun gibi görün, görüldüğün gibi ol. Olduğundan farklı görünmek isteyen, karşısındakilere kendisinin ahmaklığını göstermiş olur.
- Kimseye karşı kin tutma ve kimsenin başarısını ve mutluluğunu kıskanma, fakat imren. Sen de öyle bir başarı ve mutluluğa erişmeye çalış. İmrenmek yükselmenin şartıdır. Kin ve kıskançlık ise, iç huzurunun, sağlık ve mutluluğun iki azgın düşmanıdır.
- Dost kazanmak için cömert ol. Bil ki cimrinin dostu yoktur.
- Gençliğinde iyi arkadaş kazan. Yaşlılıkta kazanılan arkadaşlık sağlam olmaz. Çünkü paslı teneke lehim tutmaz.

- Gençlik güzelliğine şans denilen kör kuvvet bile âşıktır. Gençliğini boş yere harcamaya, onu kıymetlendirmeyi bil.
- Herkesçe beğenilen asıl güzellik, ahlâk güzelliğidir. Çünkü ahlâkı güzel insan her yaşta güzeldir.
- Ahlâkını güzelleştirmeye daima çalış. Ahlâk güzelliği insan için en kıymetli bir servettir.
- En yakın arkadaşlarınla bile şakaların zarif olsun. Kaba şakadan hayvan bile hoşlanmaz.
- Dost ol, tâ ki sana da dost olsunlar.
- Dostluğunu kötü günde göster. Tâ ki kötü gün dostu bulasın.
- Dostlarına vefalı, düşmanlarına hoşgörülü ol ve yere yıktığın düşmanını tekmeleme, cömertlik göster. Vefa ve cömertlik yüksek âhlâkın iki parlak işaretidir.
- Büyüklere hürmet et. Tâ ki büyüdüğün zaman sen de küçüklerden hürmet göresin.
- Kadınlara hürmet et. Düşün ki, kadınlık insanlığın anasıdır.
- Ana baba ahı alma. Ana baba ahının zehirini içen kurtulamaz.
- Yaşlıların tecrübesinden faydalan ve tecrübe edilmişiyeniden tecrübeye kalkışma, tâ ki pişman olmayasın.

- Sonunda pişman olacağın bir işi başında düşün. Pişmanlık, ahmaklıktır.
- Küçüklere şefkat göster. Tâ ki büyüdükleri zaman onlardan şefkat görmeye hakkın olsun.
- Boşuna iddia ve inat etme. Hakikati ara ve sev. Hakikat sevgisi, insan için, sevgilerin en yükseğidir.
- Kusurlarını kendin gör, ki onları tamir edip tamamlayabilesin
- Başarılarınla gururlanma. Bil ki gurur, gelecekteki başarılarının en büyük düşmanıdır.
- Hayatta cesur ol. Fakat bil ki cesaret gözü kapalı tehlikeye atılmak değildir.
- Başkasının düşünce ve inancına hürmet et. Tâ ki başkası da seninkine hürmet etsin.
- Kendine yapılmasını istemediğin bir muameleyi başkasına yapma. Tâ ki başkası da sana karşı aynı şekilde hareket etmesin.
- Kendine iyilik yapılmasını istersen, başkalarına iyilik yap.
- İyiliğe karşı iyilik adalettir. İyiliğe karşı kötülük cinayettir. Kötülüğe karşı iyilik, bağış ve iyiliktir ve insanlığın en yüksek derecesidir.
- Düşenin elinden tut. Tâ ki sen de düştüğün zaman tutacak el bulasın.

- Sözlerin tatlı, tavırların zarif olsun. İnsanın kabası, ısırgan köpek gibidir, herkes tarafından taşlanır.
- Başkalarından gördüğün kötülük, seni iyilik yapmaktan alkoymasın. İyilik ibadettir, kötülükle hesaplaşmaz.
- Kibirli olma. Kibirli insan sarımsak kokan ağız gibidir. Herkesi kendinden uzaklaştırır.
- Alçak gönüllü ol. Mütevazi insan, meyve ağacına benzer. Meyve dalının yere eğilmesi meyvesinin çokluğundandır.
- Herkesin imrendiği pırlanta gibi kıymet sahibi ol. Korkma, yerde kalmazsın.
- Kendinden üsttekilere değil, kendinden alttakilere bak, rahat edersin.
- İşinde ve sözünde doğruluktan ayrılma. Hak, doğruların yardımcısıdır.
- Çalış, daima çalış, fakat hırsı bırak. Çünkü hırs, verimli çalışmanın, sağlık ve mutluluğun düşmanıdır.
- Çalış, fakat açgözlü olma. Açgözlü insan, ciğer bulaşmış egeyi yalayan aç kedi gibidir: Dilinden akan kanı yalar da bilmez.
- Hayatın ve tutacağın yol hakkında kararsızlığa düşüp de bir ışık aradığın zaman, fikrîni ve görüşünü soracağın kimseyi iyi seç. Düşün ki, isabetsiz bir fikirden hare-

Sonunda, bilgisine ve olgunluğuna derin bir hürmet beslediğim ve kendisinden çok şey öğrendiğim, Şevketi Efendi isminde eski profesörlerden bir kişi vardı. Bu kişiyi ziyaret edip fikrini öğrenmeye karar verdim ve kendisini Çarşıkapı'daki evinde ziyaret ettim. Biraz sohbet ettikten sonra, Hoca bana ne yapacağımı sordu. Ben de kendisine kararsızlığımı anlattım. Bana şunları söyledi: "Kararsızlığı bırak ve tahsiline devam et. İnsan ihtiyarlığına kadar ömrünün her çağında iş hayatına atılabilir ve az çok başarılı olur. Fakat okuyup öğrenmenin belirli bir çağı vardır. Sen bugün bu çağdasın. Bu çağı geçirirsen ona bir daha dönemezsin ve yeteneğini heder etmiş olursun. Okuyup öğren de, sonra istersen tüccar ol. Bunda bir zararın olmaz." Bu bilgelik dolu sözler üzerine kararımı verdim ve pişman olmadım. Gariptir ki, merhum Şevketi Efendi Hocanın bu güzel nasihatı, yalnız benim değil, benim gibi kararsızlık içinde bocalayan diğer birinin de yoluna ışık tutmuştur. Gerçekten, benden biraz sonra, terhis olunup İstanbul'a gelen Kemal Galip Balkır ile buluştuk. Çok aziz ve kıymetli bir insan olan bu arkadaşım da, tıpkı benim gibi şaşırmış kalmış, öğrenim hayatı mı, iş hayatı mı kararsızlıkları içinde bunalmıştı. Kendisine, merhum hocanın nasihatını anlattım ve kendi kararımı söyledim. Gözlerinin önündeki belirsizlik perdesi kalktı, yolu aydınlandı ve öğrenim hayatına döndü. Kendisi halen Türkiye'mizin varlığı ile iftihar edeceği yüksek bir hukuk adamıdır. Ve bu sıfatla Ankara'da Siyasal Bilgiler Fakültesi İdare Hukuku Profesörü ve Devlet Şûrası Başkanının sözcüsüdür. Allah; Şevketi Efendi merhumu nur içinde yatırın.